

Dagens Ekko 8 mai 1945 3. årgang. Siste nr:

Norge er atter fritt - og det er vårt!

Seiersrus-frigivning av fanger- apell og
formaninger om rolig og verdig
opptreden av det norske folk
mens "NS-skuten" går til bunns.
Apell fra Hjemmefrontens ledelse.

Krigens slutfase

Norges-nytt og

Dagens Ekkos **takk** til leserne for oppmuntring
og støtte og håp om at det samhold som
nordmenn var besjelet av i krigens
hårde år også vil besjele norsk politikk
i de fredens og gjenoppbyggingens dager
og år som ligger foran oss.

Dagens Ekko's redaktør:
Erich Uchermann Sandvig

Tirsdag, den 8. mai 1945. 3. årgang.

Den kgl. norske regjering gjentar sin appell til det norske folk om å opptre rolig og verdig i de kommende dager som man har gjort det i de trengselens år som vi nu står ved utgangen av. Det er av den største betydning for norsk liv og eiendom at man viser verdighet og ro. Unngå sammenstillinger, unngå demonstrasjoner! Provoser ikke og la deg ikke selv provosere. Husk at alle beskjeder og ordrer vil komme over London Kringkasteren, Og inntil det foreligger slike ordrer tjener man sitt land og dets interesser best og sikrest ved å opptre rolig og selvbehersket. Den norske regjering står i intim kontakt med Hjemmefrontens ledelse og med øverstkommanderende. Regjeringen ventet at alle nordmenn nu i disse dager viser **DISCIPLIN OG VERDIGHET.**

Hjemmefrontens bondegruppe gjentar sin appell til bøndene som vi tidligere har gjengitt i utdrag. Vi presiserer her, at hvis tyskerne kapitulerer samlet må bøndene levere sine varer til myndighetene, spesielt poteter, grønnsaker og kål. De nye myndigheter vil sørge for at leveransene kommer det norske folk til gode. Alt korn som bøndene har må straks sendes til maling. Svartehandel har Hjemmefrontens ledelse forlengst erklært krig imot. Etter at de nye norske myndigheter gjentar vil **SVARTEHANDEL BLI ANSETT SOM LÅDSSVIK.**

Tysklands betingelsesløse kapitulasjon på alle fronter i Europa ble undertegnet i general Eisenhowers hovedkvarter - et lite skolehus, natt til igår. Undertegnelsen fant sted kl. 2,41. Overgivelsen ble undertegnet av representanter for England, Amerika, Sjøfart-Rusland og Frankrike på den ene side og sjefen for den tyske generalstab generaloberst Jodl samt en representant til fra tysk side. General Eisenhower var ikke tilstede ved selve undertegnelsen, men like etter innfant han seg og rettet i en skarp tone til general Jodl med følgende ord: Forstår De fuldt ut rekkevidden av det dokument De har undertegnet på Tysklands vegne og vil avtalen fullt ut bli holdt? General Jodl svarte: Jeg forstår fuldt ut rekkevidden og avtalen vil bli holdt. Kl. 15,50 ble den tyske utenriksminister von Kroghs tale til det tyske folk sendt ut over Kringkasteren i Oslo. Admiral Dönitz hadde gitt ordre til at alle tyske styrker i Europa å kapitulere betingelsesløst. En fortsettelse av krigen vilde udødelig bety unyttig blodutgydelse, de alliertes overmakt var for knusende, og den tyske regjering hadde sett det som sin oppgave å bringe krigen til opphør for å unngå ytterligere tap. Det var ingen tvil lenger! I Oslo bredte denne sikre nyhet seg med lynets fart. De norske flagg kom frem, gatene fyltes av glødesstrålende mennesker. På Stortinget, Møllergaten Nr. 19, Lysverkets gård på Drammensveien, Universitetet o.s.v. for flaggene snart til topps. Privathus ble smykket med norske og også engelske og amerikanske flagg - barn og voksne smykket seg med de nasjonale farger - overalt var det en ubeskrivelig jubel og ekte glede. Ut over kvelden utfoldet det seg en ubeskrivelig begeistring i centrumsgatene, hvor tusener og attar tusener var samlet og ga ut de mest rørende utslag. Ja, vi elsker tonet gjennom gatene og kjendte og ukjendte mennesker omfavnet hverandre. De norske flagg ble øvunget med en begeistring som aldri før i vår historie tør vi vel si - tyranniets tunge dager var over - **NORGE ER ATTER FRILT OG DET ER VÅRT!** Oppslagskassene på Eidsvolds plass og på Stortinget ble revet ned og der ble holdt bål på AT-bladet og Germanen. Det samme var tilfelle også på Universitetsplassen. Oppslagsstavlen her krosset og gikk snart opp i luften, mens tette menneskemasser overvirket "bålfjordene" og Ja vi elsker ble syngt og etterfulgt av begeistrede hurrarop. På kaien stod et stort av mennesker - de ventet på den allierte flåte som det gikk rykter om skulle være på vei innover fjorden til Oslo. Den kom ikke til fastsatt tid - ifølge ryktet kl. 21,30. Faktum er at den lå ute ved Stavern - en 30 fartøyer ialt, såvidt man hadde kunnet konstatere. Men det var tåkelegging så det kunde ikke sies så bestemt. Kl. 19,30 talte sjefen for de norske polititropper i Sverige som i et par dager har oppholdt seg i Oslo sammen med

2.
sin adjutant. Han har liva, konfésant og å kuyfkrøynbigheter. Han holdt sin tale på Yungstervet og uttalte at alle fanger på Victoria Terrasse var befrikk, likeledes 500 fanger på Nr. 19 - deriblandt 5 dødsdømte. Samtlige disse fanger var ført til Grini for å bli registrert. Fangene på Akershus hus var likeledes befrikk. De kvinnelige fanger på Grini var blitt friggitt, og på Grini var det nedsatt et administrasjonsråd bestående bl.a. av fylkesmann Gabrielsen og skipsreder Olsen. Sjefen for de norske politistyrker gjorde oppmerksom på at det fremdeles befinner seg 20,000 tyske tropper i Oslo foruten politi og rettet en inntrengende henstilling til Osloa befolkning om å vise disiplin og selvbeherskelse. Nestor innen politikorpset i Oslo grep derefter ordet og understreket appellen om å bevare ro og orden. Fangene på Grini vil nu slippe ut efterhvert. I Aulaen vil de syke fanger som ikke hører til i Oslo foreløbig få opphold. Desverre var det enkelte igår kveld som ikke overholdt de mange appeller om å vise disiplin og selvbeherskelse. Således var det et par ungdommer som knuste vinduene i den tyske Front-Buchhandlung, hvorefter bokene i utstillingsvinduene ble revet ut av hyllene og kastet utover. Regjeringen har uttrukkelig sagt fra at det nu mere enn noensinde kreves selvbeherskelse og disiplin. Og så får folk selv om de er aldri så ungdommelige i sin begeistring adlyde ordre! Sjefen for de norske polititropper i Sverige som formodentlig nu er på vei over grense hvis de ikke allerede står på norsk jord, understreket det samme med all mulig ønskelig tydelighet i sin appell til byens befolkning igår kveld. **ADLYD ORDRE!** Udisciplinert opptreden kan alene føre til unødige blodsutgydelse - og bør derfor hverken forekomme eller bli tålt! - Begeistringen igår ga seg mange slags rørende utslag. Således kjørte folk gratis på flere trikker, idet konduktørerne i fullt monn deltok i sangen og begeistring. Og rundt om i hjemmene var det mere enn 17. mai stemning. H.M.Kongens, Norges og helder ikke statsminister Churchills skål drukket. Blendingsgårdiner ble revet ned og digre bål brændte i gatene rundt om i byen. Ja, det var vel en glede - en ubeskrivelig glede overalt. Men NS'ene har det vondt. I de siste dager har de hatt det travelt med å få sykepermisjon og forsvinne. Rottene har forlatt NS-shakten, NS-her. Fatt så ynkelig på grunn. Den er sunket og synker fremdeles. Mange går til bunds sammen med den. Dagen idag og morgendagen vil bli offisielle festdager i England i anledning av fredens komme. Idag vil den formelle kundgjøring av tyskernes kapitulasjon komme samtidig i London, Washington og Moskva. I England vil statsminister Churchill tale fra Downing street nr. 10. Videre vil H. Kgl. Høyhet kronprins Olav tale og endelig vil H.M.Kong Håkon talise i det norske folk. Den norske regjering har alle planer klare selvfølgelig for overtagelsen av autoriteten i Norge. En militærdelegasjon med kronprins Olav i spissen og endel av regjeringens medlemmer blir de første som vender tilbake til norsk jord. Kong Håkon kommer først noe senere. Halvparten av de norske som kommer i første omgang er civile og halvparten militære myndigheter. Stra efter at proklamasjonen om Tysklands betingelsesløse kapitulasjon blir gjort kjendt idag vil også bl.a. statsminister Johan Nygaardsvold tale. **DE NORSKE FANGER.** Det overveldende antall av de norske fanger i Tyskland er reddet unnav krigens dramatiske sluttface og befinner seg dels i Sverige, dels bak de russiske linjer eller er tatt vare på av de allierte vestmakter. Alle nordmenn i Oranienburg konsentrasjonsleir befinner seg i Sverige. Andre grupper er blitt bragt over Lybeck til svensk havn. Desverre har man i enkelte tilfeller måtte la fanger tilbake på grunn av sykdom, men disse befinner seg nu i hospitaler hvor våre allierte drar omsorg for dem. De norske officerer i Luckenwalde er befrikk av sovjetrusserne og fra Moskva meldes at de befinner seg vel. Også de norske politifolk som befandt seg i tyske konsentrasjonsleire er på russisk side. Advokat Hjorth har sammen med sine to sønner reist rundt i Tyskland og hentet ut nordmenn som satt i tukthus. Og de to norske sjønneprester Berge og Svendsen var ennu for noen dager siden i aktivitet i Tyskland for å redde de siste norske fanger som satt der. Også de fleste norske studenter er i god behold. 23 av dem befandt seg i Heidelberg da byen kapitulerte. De allierte drar nu omsorg for disse studenter. Og endelig kan nevnes de fem norske jøder som vi tidligere har omtalt og som ble befrikk i Buchenwald-leiren. De er nu i god behold i England under den norske regjeringens beskyttelse.

norske polititropper i Sverige, som i et par dager har oppholdt seg i Oslo sammen med sin adjutant. Han har bl. a. konferert med de tyske myndigheter. Han holdt sin tale på Youngstorvet og uttalte at alle fanger på Victoria Terrasse var befridd, likeledes 500 fanger på Nr. 19 - deriblandt 5 på Søgata. Samtlige av disse fanger var ført til Grini for å bli registrert. Fangene på Akershus var likeledes befridd. De kvinnelige fanger på Grini var blitt frigitt, og på Grini var det nedsatt et administrasjonsråd bestående bl.a. av fylkesmann Gabrielsen og Cowart Olsen. Sjefen for de norske polititropper gjorde oppmerksom på at det fremdeles befinner seg 20.000 tyske tropper i Oslo, foruten politi, og rettet en inntrængende henstilling til Oslos befolkning om å vise disiplin og selvbeherskelse. Nestor innen politikorpset i Oslo grep deretter ordet og understreket appellen om å bevare ro og orden. Fangene på Grini vil nu slippe ut etterhvert. I Aulalen vil de syke fanger som ikke hører til Oslo foreløbig få opphold. Dessverre var det enkelte igår kveld som ikke overholdt de mange appeller om å vise disiplin og selvbeherskelse. Siledes var det et par ungdommer som knuste vinduene i den tyske Front-Buchhandlung, hvorefter bokene i utstillingsvinduene ble revet ut av hyllene og kastet utover gatene. Regjeringsen har uttrykkelig sagt fra at det nu mere enn noensinde kreves selvbeherskelse og disiplin. Og så for folk selv om det er aldri så unndommelige i sin begeistring adlyde ordre? Sjefen for de norske polititropper i Sverige som formentlig nu er på vei over grensen, hvis de ikke allerede står på norsk jord, understreket det samme med all mulig ønskelig tydelighet i sin appell til byens befolkning igår kveld. ADLYDE ORDRE! Udisiplinert opptreden kan alene føre til usødig blodsutgytelse - og bør derfor hverken forekomme eller bli tillt! - Begeistringen igår ga seg mange slags rørende utslag. Siledes kjørte folk gratis på flere trikker, idet konduktørene i fullt menn deltok i sangen og begeistringen. Og rundt om i hjemmene var det mere enn 17. mai stemning. H.M.Kongens, Norris skil ble drukket, og heller ikke statsminister Churchill skal bli glemt. Blendingsgardiner ble revet ned og digre bål brennte i gatene rundt om i byen. Ja, det var vel en glede - en ubeskrivelig glede overalt. Men NS'ene har det vondt. I de siste dager har de hatt det travelt med å få sykepermisjon og forsvinn. Rettene har forlatt NS-skuten, som har gått så ynkelig på grunn. Den er sunket og synker fremdeles. Mange går til buras sammen med den. Dagen idag og morgendagen vil bli offisielle festdager i England i anledning av fredens koime. Idag vil den formelle kunnngjøring av tyskernes kapitulasjon komme samtidig i London, Washington og Moskva. I England vil statsminister Churchill tale fra Downing Street nr. 10. Videre vil H. Kgl. Høyhet kronprins Olav tale og endelig vil H.M.Kong H kon hilse det norske folk. Den norske regjering har alle planer klare selvfølgelig for overtagelsen av autoriteten i Norge. En militærdelegasjon med kronprins Olav i spissen og endel av regjeringens medlemmer blir de første som vender tilbake til norsk jord. Kong Håkon kommer først noe senere. Halvparten av de norske som kommer i første omgang er civile og halvparten militære myndigheter. Straks etter at proklamasjonen om Tysklands betingelsesløse kapitulasjon blir gjort kjent idag vil også bl.a. statsminister Johan Nygaardsvold tale. DE NORSKE FANGER. Det overveiende antall av de norske fanger i Tyskland er reddet uma krigens dramatiske sluttfase og befinner seg dels i Sverige, dels bak de russiske linjer eller er tatt vare på av de allierte vestmakter. Alle nordmenn i Oranienburg konsentrasjonsleir befinner seg i Sverige. Andre grupper er bragt over Lybeck til svensk havn. Dessverre har man i enkelte tilfeller måtte ta fanger tilbake på grunn av sykdom, men disse befinner seg nu i hospitaler hvor våre allierte er omsorg for dem. De norske offiserer i Luckenwalde er befridd av sovjet-russerne og fra Moskva meldes at de befinner seg vel. Også de norske politifolk som beant seg i tyske konsentrasjonsleire er på russisk side. Advokat Ejarth har sammen med sine to sønner reist rundt i Tyskland og hentet ut nordmenn som satt i tukthus. Og de to norske sjemannspræster Berge og Svendsen var endnu for noen dager siden i aktivitet i Tyskland for å redde de siste norske fanger som satt der. Også de fleste norske studenter er i god behold. 83 av dem befant seg i Heidelberg da byen kapitulerte. De allierte erar nu omsorg for disse studenter. Og endelig kan nevnes de fem norske jøder som vi tidligere har omtalt og som ble befridd i Buchenwald-leiren. De er nu i god behold i England under den norske regjeringens beskyttelse.

Den danske utenriksminister Christnas Møller har sendt tungereende utenriksminister Terje Vold følgende telegram: Mange takk for Deres varme hilser i anledning av Danmarks befrielse. Det norske og det danske folk har arbeidet intimt sammen i disse fem lange år. Jeg håper samarbeidet skal bli like godt i fremtiden. Alt godt for NORGE?, Christnas Møller. H.M. Kong Viken har mottatt telegram fra kong Christian med takk for det norske folks eksempel i kampen mot undertrykkerne. Likeledes er statsminister Nygaardsvold blitt hilset av den danske statsminister Puhl.

Uokreftede meldinger går ut på at tyske tropper er på marsj mot svenskegrensen for å la seg øvvepne og internere i Sverige. Tyske generaler oppholder seg i Stockholm og forhandler om den tyske kapitulasjon i Norge. Det foreligger tilbud fra Sverige om at tyskerne skal gå til grensen og nedlegge sine våpen der og dette synes å bli tilfelle. Langs hele grensen er det opprettet store interneringsleire. Imorges klokken 8 begynte de svenske kirker landet over å ringe i anledning av den tyske kapitulasjon her i Norge. De ringte i en halv time. På denne lykkelige dag for vårt land og vårt folk vil det være på sin plass å bringe Sverige vår hyldest og vår varme takk for den store humanitære støtte det på så mange måter har ydet vårt land, og for det husrom som det har gitt våre tusener av landsmenn gjennom mange år!

KRIGENS SLUTTFASE: Tyskerne er på vei fra Danmark til den tyske grense for å la seg internere. Den betingelsesløse kapitulasjon som ble underskrevet i det lille skolehus i Reims omfatter også de tyske styrker som kjemper mot sovjet-russerne. Imidlertid meldtes det fra Tsjekkoslovakia igår middag at de tyske styrker der akter å fortsette kampen. Dette har ført til en skarp advarsel fra London. Det heter i den at hvis de tyske styrker fortsetter på tross av den tyske regjeringens vilje, vil de tyske tropper bli betraktet som franktirører og behandlet derafter. De tsjekkosllovakiske patrioter holder Praha, men byen er omringet av tyskerne som igjen er kring-satt av de allierte. General Patton sto igår kveld bare 20 km. fra den tsjekkiske hovedstad. Russerne har fremgang i Brnoavsnittet. Breslau er befrikket. Russerne har tatt øya Rügen. Ved Klagenfurt pågår et voldsomt slag. Garnisonen i Sassnitz har overgitt seg. Det tyske øvlsesskip "Schleswig" er blitt senket av sovjet-russerne. Den tidligere franske statsminister Leon Blum er blitt befrikket fra en tysk fangeleir. Den kjente pastor Niendler og den tidligere tyske øverstkommanderende i Belgien og Nord-Frankrike general Falkenhausen, som falt i unns, er likeledes blitt befrikket av de allierte. Gebbels lik skal være funnet i et tilfluktsrum, Hitlers lik derimot er ennå ikke kommet for en dag. Himmler, Göring og von Ribbentrop er de allierte ennå ikke kommet over.

NORGES NYTT.

I Bergnadal i Valdres kom tyskerne forleden over et ganske anselig lager med ammunisjon, skotsy og sjokolade. Det var efter forlydende angiveri med i spillet, og angiveren skulle være kyrlore Baltsrud. Man fikk så en kveld oppringning om å komme for å se til et sykt kyr. På veien mellom Heddal og Tarn møtte man sin skjebne. Tre patrioter passet ham opp og ekspederte angiveren over til de øvige jaktmarker. Det var

35 sarnmeldinger igår.

Det var ikke bare

blondt nordmenn det var glede igår. Også i de tyske forlegninger kunde man spore tilfredshet og lettelse. Soldatene hang ut av vinduene og vinket og smilte tilsynelatende ialfall ontrent like fornøyde som de begeistrede nordmenn. Tyskerne har jo gått her og tatt de iskalde norske blikkene. Nu lærte de nordmenn å kjenne fra en ny side. Hvad tenkte de mon?

En byrning på Olav Kyrras plass ble igår Norges omringet av Gestapo som var kommet under vår med et våpenlager. Det kom til skuddveksling. Det påsties at 8 patrioter ble tatt, skutt. Vi håper så ikke er tilfelle, men har hverken sett oss istand til å få meldingen bekræftet eller benæktet.

VED DETTE NR.

av DRIGENS NYTT avslutter vi utgivelsen av avisen. Vi takker våre lesere for all interesse og vi takker av varmt hjerte for oppmunt-ring og støtte. Det har vært en vanskelig tid, men likevel en god tid, fordi den har ritt seg så mange strålende utslag i sakhold. Dette sakhold mellom nordmenn holde ved også i kommende dager? Er norsk politikk også i de fredens og gjenoppbygningens dager vi nu går inn i bli besjelet av den samme and som vi alle lærte å verdsette slik i de kampers år som nu ligger bak oss?

APPELL FRA HJEMMEFRONTENS LEDELSE:

Vår kamp er kronet med seier, Norge er atter fritt. Våre sinn er fylt av glede, våre hjertor av taknemlighet mot dem som falt i kampen og mot alle som var med og kjempet seieren frem. Fienden skal nå avvæpnes av norske og allierte styrker, og snart vil vi helt ut være herrer i landet. Men husk: Kapitulasjon er ikke det samme som fred. Fienden har ennå våpen. La oss midt i glæden bevare RO, VERDIGHET OG DISIPLIN. OPPTRE IKKE UTFORDRENDE OG TA IKKE RETTEN I EGEN HÅND! Krigens oppgaver er løst, fredens oppgaver venter. De krever at vi sammen setter alt inn på å gjenopprette vårt folkestyre og vår rettsstat. DIN FREID VI NÅ HAR VUNNET SKAL FORPLIKTE OSS LIKE STERKT SOM KAMPEN OG NØDEN BANT VÅRE VILJER TIL FEDRELANDETS SAK! Sammen skal vi bygge landet opp igjen som et BEDRE, RIGERE, LYKKELIGERE HJEM FOR ALLE! GUD VELSIGNE VÅRT DYRE FEDRELAND!

Kong Gustav har sendt H.M. Kong Håkon sin telegrafiske hilsen: På Norges befrielsesdag hilser jeg på egne og det svenske folks vegne Deres Majestet og alle norske borgere, og sender mine hjerteligste lykkeskninger. Hele Norden er igjen fritt! Statsminister Churchill

vil gi den offisielle kunngjøring om tyskernes kapitulasjon idag kl. 15. Kl. 15.30 vil H.M.H. Kronprins Olav, øverstkommanderende for de norske styrker, tale, og ved sandtinnen ikveld kl. 18.30 vil så H.M.Kong Håkon og likeledes statsminister Johan Nygaardvold tale til det norske folk.

Utenriksminister Trygve Lie meddelte i går at han på grunn av presserende arbeide må avbryte oppholdet i San Francisco og vende tilbake til London. Han vil bli ledsaget av stortingspresident Hambro. Ambassadør Morgenstjerne vil inn ta Lies formannsplass i komiteen. Trygve Lie meddelte videre at han har anmodet San Francisco-konferansens president, utenriksminister Stettinius, om at Danmark nå bli innbudt til konferansen. Dette ble gjort etter at den nye danske regjerings sammensetting ble kjent.

DAGEN IDAG.

Fritt tør vi si de forsettende ord -
Freden er kommet! Fred på vår jord!
Våpnene hviler. - Krigen er endt!
Det som vi alle har sett mot er hendt:

Natten som senket seg over oss viger,
Frem gjennom mai-dagen landet vårt siget,
stienat, men fagert, verbitt og hardt.
Men Norge, mitt land! Du er atter blitt vårt!

Aldri vi så deg så vakkert som nå!
Aldri vi bedre din tale forstod!
Gjennom all krigens kamper og savn
stadig mer hellig vi hvasket ditt navn!

Vi sang nok om Norge og priste vår lykke
før og, men delte oss, stykke for stykke.
Med krigsskygges komme folket seg samler:
Enig og trofast til Dovrefjeld ramler!

Vel er du blitt herjet, arret og slitt.
Og tusener landsmenn har falt og her lidt.
De pinsler de klarte, det liv som de gav
gir kraft til oss alle ved kommande krav!

Se flaggene vaier fra hytter og hus!
Over nor Norge går jubelens brus!
Fengslade landsmenn på ny vender hjem.
OVER VÅRT LAND TOGET FRIMETEN FREM!